

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Synonyma medicinae sive clavis sanationis

Simon <lanuensis>

[Venedig], 13. Nov. 1486

D

[urn:nbn:de:bsz:31-315861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315861)

Culefara. salix.

Culoidon z **limolion** beta siluestris vt infra in li. molion.

Culungen arabice galanga. chuleianum **Stepha.** scripsit.

Cumetre. ara. pira cumetiran scripsit **Ste.**

Cuminum in antiquis libris pro cimino inuenitur vt apud **Plini.**

Cumi. p. gumi z cumeos interdus reperij.

Cundes ara. codisi. a **Bya.** vero z **Macro** vocatur struicium z ostruicium lege. capitulum de struicio apud **Bya.** z apud **Macro** cum ca. d. co. disti apud **A.** z **Sera.** z videbis qd idem sit. nuq. potui scire quid eet. quidam dicunt qd est cauliculus agrestis. quidam radice lebori albi. sed hoc non potest ee. nam **Macro** dicit qd non minus pro uocat sternationem qd leborus albus. **Pre** terea omnes auctores diuersa de his capita faciunt. **Albani** conditum est radix interius citrina exterius nigra. planta eius assimilatur plante dicte canaria z huius eius est in radice. e. similis pietro. a **Plinio** vocatur radice infra in ra. z istutio z supra in condes.

Cumbe ara. i. birnach z e. affodilus.

Cunilla apud **Pli.** habet species. vna satius q. cunilla bubyla appellatur semen pulegii simile. quidam hanc panaceam falso vocant. est z alia cunilla appellata a nostris origanum heracleoticus tertiu. gen. e. eius que a grecis mascula a hris cunillago vocatur odoris fetidi radice limose folio aspero zc. z infra alia que mollis vocatur pilosioribus ramis z aculeatis. trita mellis hz odore digitis tactu eius coherentibus.

Cuparissos **Ste.** e. serua z ferubirium pro saro et scerbim.

Cupros e. kaaa. **Ste.** voluit dicere cyprius qd e. grecum. alcana vero ara. vt supra in al.

Currat ara. porum reperitur apud **A.** ca. de pleureti. grana alcurat z semen alcurat z e. expositum qd est semen vitice sed vitica vocatur humure. sed qd e. sit conuenire vt in illo casu. na. vtruzq. laudatur in eo.

Cunchar infra in barfas.

Curcuma e. radix crocei coloris qua pani tingunt. z est celandonia minor apud **Auicem.** in antidotario vero vniuersali in confectione dyamiliac. curcuma exponitur celandonia supra in celandonia. et infra in memitem.

Cusbaralbaier apud **Albumaran** exponitur capitulus veneris.

Cuscate rasca lini podraga lini eo. q. linum necat. grucus lini. i. planta lino infesta. medicine apta si nullis epithimo.

Cussus supra in cifeos.

Cutubuth supra in abanatis.

Cutini **Ste.** gelnarum granati zifi pro iulmar z est balaustra zc.

O

Litteram greci sine quadam sui aspiratione non pferunt delta vocant. verumtamen quandocunque. t. litteram n. sequitur. illud. t. in sonum nostri. d. trahit. quare scribunt antixpos z pferunt andixpos **Arabes** autem hnt. d. vt nos

qd del vocat per qd debet qd est aurum scribunt. **Babach** ara. viscus vt apud **A.** z **Sera.**

Babara est species stellionis hispanico ydiomate dictum botrar z guaril est alia spes eius.

Bablan vocatur apud **Pli.** spes palmarum languidioruz alijs in arabia nascens.

Babobah **Auicem.** in secundo canonis iam inquit diximus in capi. de kas summam iuamenti eius quod facit in podraga zc. sed ego nusquam capitulum eius apud ipsum inueni. **Albani** babab est animal magnum rapax maius leopardo z aliquando leone. qd quadoq. claudicat z ideo vocatur claudicans zc. in regali dispositione vocatur papilio claudus. in terra nostra vulgo z in syria dicitur rabach. ad formam lupi vergit.

Dacion g. lacrima inde dacion dendrotes. i. lacrima arboris. f. gumi qd aliquando reperitur dacion p. gumi.

Dactilis secundum **Byascoridem** vocatur aristologia longa.

Dactilos g. digitus vt in libro de doctrina greca a quo dactilus fructus palmarum eo qd sit similis digito. quare z greci vtruzq. dactilos vocant vt in eodem libro. quauis proprio nomine finikia dactilos vocant vt in eodem libro a colore finikia dactilo pro digito pentadactilus. i. quinque digitorum z hermodactilus. i. hermetis digitus. dactilorum multas species **Plinius** describit diuersisq. noibus vocat.

Dadi dicit **Auicem.** qd est granum simile ordeo longius z strictius z solidius amarumque scribitur autem dechin sed corrupte. nam in arabico est dadi.

Dadion z **dadis** grece teda lignum pingue resine sine pini vel alterius huiusmodi liber de doctrina greca.

Dadion masculus dicit **Ste.** auctoritate cuiusdam **Ioanis** vocari ara. id qd. g. dicit androsenon.

Dafnis g. laurus. inde dafneleon laurinum oleuz.

Bya masculum distinguit a femina latioribus folijs. vulgo autem distinguitur eo qd sit sterilis femina fructifera. **Alia** species lauri describitur a **Bya.** alexandrina carne dafne. i. humilio: laurus. **Item** dafnide z est laurcola de quibus omnibus quauis non sint vere species communis lauri nisi aliqua similitudine de ipis apud **Serapi.** in ca. de lauro tractat. **Itē.** ad. suis rododaphnis de qua infra in ro.

Daseruon exponit **Ste.** qd est samagum z est samagumi.

Dafne. *Dya.* quam multi alexandrinaz aut ydea
aut danaen aut ypoglossaz aut zalam aut stepha
num dicunt. folia oximifino similia habet sed ma
iora z albioza z molioza. semen in medio foliozu
cius sub sanguineum z taq̄ cicer virgam habet
longam duarum palmaruz aut modicum plus z
radices similes mirine sed maiores z odoratas
z molles z rubeas. nascitur locis montuosis zc.
Dafnicia fm *Dyasco.* dicitur quedam species ca
sie lignee.
Dafnochobi. g. bacca lauri quod alicubi in pratica
Pauli z i alijs libris translatis cocodafni repe
ritur.
Dafnoides. *D.* dafnoides aut petalon aut came
dafne aut peplon dicta cubiti vnus habet longi
tudine z virgas multas z non fragiles sed mucil
laginosas folia sunt ei lauri similia. sed molioza z
duriore z non fragilia gustu calida gulam crassa
tia flores albos habet semen nigrum cum matu
rum erit radix est illi inutilis. nascitur locis mon
tuosis zc. **Plini.** alij pelaspuz alij eubalon alij
stephanon vocant. hec est q̄ moderni laureolaz
vocant. quod dicit *Dya.* molliora z duriore in
telligo flexibilia z no fragilia sicut lauri.
Dafruos *Ste.* exponit q̄ e medicame metallicuz
z puto q̄ sit disfrigis de quo infra.
Dalim dicit. *A.* diximus de eo in ca. destructione
ergo est structio. nam in ca. destructioe de nullo
alio loquitur nisi de ipso.
Damascena pruna a damasco vñ habuerit origi
nem ceteris meliora **Plini** teste.
Damassomon *Stepha.* est inquit camaretrai. i. fi
stula pastoris zc. nam apud *D.* capitulum de al
mea qua dicit vocari damassimon co cordat cum
ca. *A.* de fistula pastoris
Darnula aial hie capriolo. minor tñ.
Daban. ara. damula.
Danich ara. nomen ponderis. viij. granorum orde
i ergo est duorum kirat. z danich vnum z seminis
faciunt obolum. obolus est idem q̄ similitat.
Darchimie ara. pondus. vi. obolorum. obolus est
iij. kirat z kirat est. iij. granorum ergo darchi
mie ponderat. viij. kirat z ponderat. lxxij. grano
rum orde z hoc fm *Joā. Sera.* z idem dicit q̄
darchimie est aureus.
Darion. g. e q̄dam tunica neruoz testium de qua
infra in elifoidos.
Darfufel ara. longum piper.
Dars ara. dens.
Darsanum scripsit *Stepha.* pro darseni q̄ est ci
nariomum.
Darsifaban ara. arbor q̄. *D.* aspalium vocat qua
ignoro. *Joā. Sera.* i. viij. ca. de trifera maiore di
cit q̄ est bederamē. z apud *Sera.* auctoritate cu
iusdam vocatur airach. z est arbor granati filue
fris z fructus eius vocatur bel. est arbor spinosa
cuius lignum est rubeum vel citrinum. in barba
ria vocatur aldbai. ingreditur in trociscis andro

machi tyriace maioris cuius loco poit. *A.* fructu
aliembut q̄ est tilocarata vt supra in alienbut z
infra in gembut.

Daucus est semen bautie agrestis vt *Joā. Se.* in
ca. de tyriaca.

Daucus creticus est semē bautie ortensis vt *Cal.*
sius felix ca. de epaticis liber de doctrina greca.
dauchion daucus pastinaca. apud *D.* vero deu
cus ipsa pastinacha est. *Dya.* daucus q̄ dicunt
creti cum folia habet similia feniculo sed minora
et tenera et virgam duarum palmarū in qua vir
ga caput est hie coriandro florem album habens
in quo semen est quasi pilosum in magnitudine
milij minutum z asperum gustu viscidum z odo
raturum. radix est illi vnus digiti crassitudinem ha
bens longa duabus palmis. nascitur locis asperis
z solais. **Unuz** genus dauci est simile apio agre
sti odoratum viscidum z calidum. sed melior est
creticus de quo supra diximus. **Et** est tertiu ge
nus dauci folia similia habens coriandro z flore
album in cuius capitulo est semen aneto simile
quod semen est oblongum z graue sicut ciminiuz
agreste ceteris omnibus supradictis seminibz ca
lidius zc. **Pli.** fere eadem.

Dauguani seu durb ara. e mēfura liquidoz pon
derans libras. lx. vt apud *Jo.* *Sera.* ca. de syru
po de granis mirri.

Daumabaran dicit. *A.* q̄ e scelabran q̄ qdam vo
luerunt eē ozinum.

Dausir ara. auena vt p̄ p̄per co cordiam *Sera.* ca. z
Dya. ca. de auena z ca. de egilops q̄ e idē ap̄
A. vero densir scribitur.

Dechich ara. serina.

Decoctum apud *A.* sepe reperitur vt detur vñ co
ficiatur cum decocto et est rob vne sappa tripli
catum dulcor earenuuz pro eodem sepe ponitur
Dau. vero ca. de coagulato sanguine in mamil
lis elixaturam vocat.

Dechifa dicit. *A.* q̄ est cortex indus stipticus in
arabico tamen scribitur darkle. **Judeus** vero af
ferebat sic vocari melicam in arabico. verum in
libro de doctrina arabica katine pro melica scri
bitur.

Deben ara. e omne oleum preter oliuarum q̄ pro
prie zait vocatur.

Debeb ara. aurum.

Desela *Ste.* p̄ desle scripsit.

Desle arabice e oleander plata venenosa que gre
ce nereoz z nerecodendron z rododafni dicitur de
quibus infra.

Destructum vinum vocat sapa vt in li. antiquo de
simplici medicina ca. de vino

Degalea herba cuius succus ingreditur in quadaz
confectione ad scabrosa vlcera i antidotario vni
uersali quam ignoro.

Deiacur arabice apud aben *Desue* ca. de pleu
resi e dyacore dyacodion.

Deyberane ara. vespa vt in li. de doctrina ara.

Deindar ara. dicit Auicē. q̄ est species abbel er go saune vt supra.

Deisparia fm Orbasium dñr grece que difficile corumpuntur in cibis.

Deleterion. g. Cassius felix ca. de ilio letalis cibus vel porus vt fungi venenosi z silia.

Dels ara. yngula aialium.

Delitiron. g. venenum farmacon thanasia.

Dem ara. sanguis.

Dem alchoera ara. sanguis draconis.

Demest exponit Auicē. q̄ est laurus que etiam gar dicitur. z propter hec duo nomina duo de ip sa facit ca. vnum in lra del. aliud in gāi. hoc idem facit de aliquibus alijs medicinis. qz diueris. no minibus vocantur plura facit capitula.

Demifurion Joannes Sera. capitu. de lapide ē virga pastoris.

Demoniarea grece iusquamū quod z milimādrū dicunt.

Dembras infra in omis.

Dendron grece arbor per. o. micro sed dendron per. o. mega arbustrum inde infra scripta.

Dendroides est species sexta titumali earum quas **D**ya. describit. verumtamē in veteri exempla ri est mirsinoides z bene. qui vero inquit dēdroi des z ansiliafres dicitur multas comas habet et lacrimum infinitum virgas obfuras in quibus fo lia sunt mirte familia sed oblonga z semen simile caritie zc. z dicitur mirsinoides a similitudine fo liorum mirti que vocatur mirsine. **D**linius dē droidem dicit. alij cubion. alij leptosilon cumu losissimū ex oibus maximis cauliculis z rubētib⁹ semine. copiosissimuz zc.

Dendrocolaps. g. picus auis.

Dendrolibanum libanotis rosmarinus idem plres bz spēs de quo infra.

Deneb althebil ara. cauda equina.

Deneb elacrab infra in eliotropia.

Dens cabalinus supra in casilago.

Dens equinus a quibusdam vocatur sulfuraca plā ta iuxta fluuios nascens zc.

Dendeceleon Cornelius celsus z epiplecelon qd indecorum vel herniam dicimus.

Deosceleticon supra in croco.

Depsis. g. Theodorus Prisci. ca. de se. tertia. na est declinatio morbi zc.

Derarie arabice cantarides Stephanus deriri. gum scripsit.

Deras. g. pellis corium.

Derengum est derarie supra.

Dermata grece **D**ya. solee que remanserunt de calciamento veteri.

Derunegum pro doronigi inueni a Ste. scriptuz.

Desiffum exponit Stepha. q̄ est atria grece. z ad dit q̄ est polenta sed atria est tri.

Deteris dicit **D**ya. q̄ est gladiolus ca. d. gladiolo

Deuia **D**ya. que panax deuia dicitur ē esula. apd Auicē. vero scobram vel sebram infra in pa;

Deuteria **D**linius non possunt iure dici vina q̄ greci deuteria appellant. Cato z nos loram dici mus maceratis aqua vinaccis. sz tamen inter vi na oparia numerantur zc.

Dexeris **D**ya. aut cestris a romanis gladiolus dñr habet folia iridi familia sz latiora z acutiora z assā in medio folioruz cubiti vnus longitudine cros sam in qua virge sunt capitella hab. ntes semen eius in folliculis est simile cucumeris semen rotū dum z nigrum gustu viscidū. radix est illi no. dōsa z lōga z rufa. zc. i ca. alio d. gladiolo dteris scribf

Dia. g. quando per i iota scribitur significat ab de dis per inter ob pro propter trans vnde quando scribitur dyamargariton dyābra zc. hoc per i de bet scribi non per. y.

Dya vero quando significat duo per y psilon debz sribi secundū q̄ latini vtuntur. secundū vero ve ritatem dyo. g. est duo dyo vero in compositione mutatur o in a vnde dyalogus. i. duorum sermo di. letica vero per i iota dber scribi z est dicitura tiōalis disciplina. dialekatika scribit z dicit greco

Dialon emplastrum seu cerorum a sale dictum qd z. nam olos grece sal. Cassius felix in antidota rio z **D**ribasius etiam.

Diabachanum a baccis lauri dictum. **A**lexan. ca. de antidotis ad epar zc.

Diabetes grece Joānes Sera. est inquit eius in tentio penetratio ex eo q̄ penetrat in ea illud qd bibitur z currit z non figitur. z nominatur dispa cos z eius intentio est sitire faciens. quoniam ac cidit in ea sitis vehemens zc. **A**lexan. idem ē au tem a greco diabibax quod est penetrare.

Dyabissara confectio est diarundinis a bissara q̄ z. z est armel vt supra in bi. z infra in ba. descri ptionem eius ponit **A**lexan. ca. de squinantia. et **D**ribasius in antidotario vli.

Dyabrosis. g. quando per corrosionem vel per cō mēstionē venarum fit emoptoica passio vt **A**le xan. proprio ca. vel etiam vndecunqz fiat fluxus sanguinis a tali cā. z dñr a greco vrosis vel brosis. quod est edacitas commestio.

Diacartum a carta **C**assius felix. quid sit carta ba bes supra in ca.

Diacatalon **A**lexan. c. diuersa sunt zc.

Diacareos qd de succo corticum nucum recentū fit **A**lexan. ca. de squinantia.

Diacisina. g. oris colutio **C**assius felix capi. de do lore dentium.

Diachelidon diarūdinis diabissaria idem.

Diacitonitem catarticuz idest laxatiuum. **A**lexan. ca. de fastidio.

Diacoloquintidos vera a coloquintida in antido tario vniuersali.

Diacor. aluz trociscus ad emoptoicos **C**assius fe lix in antidotario. Item in vniuersali.

Diacomidion a comeos qd est gūmi arabicum in antidotario vniuersali.

Diacodion a codia qd est papauer z est syrup⁹ de

papauere. alius simplex alius compositus.
Diacore idem syrupus simplex vel purus ex papa
uere.
Diadafmidon a lauro vel a baccis eius
Diadafcalia confectio. i. magistralis. nam didasca-
lus grece magister.
Diadiptamum a diptamo emplastrum. ē magnus
Cassius felix in antidotario suo.
Dialectri trocisci Alexan. ca. de disinteria supra d
carabe. nam idem electrum vt infra.
Diasaga Alexan. ca. de cura lapidis vesice quidaz
exponunt viscosa sed non sonat.
Diasfinicon vocatur ynguentum palme qd̄ decal-
cadis d̄. z d̄ asinix que. g. est palma. diasfinicon
d̄ el̄m quoddam laxatiuū qd̄ fit de carnib⁹ da-
ctilorum. z tunc d̄ a finichia qui sūt dactili quos
multi antiquorum palmulas vocabant.
Diasfalidos siue el̄m siue trocisci a falidos qd̄ ē
kekengi d̄ vt infra in si.
Diaforesis. g. idest resolutio. inde diaforeticum. i.
resolutiuum. i. sudoris prouocatiuum poros ra-
rificans.
Diafragma liber de doctrina gre. ē locamentum in
terseptum. diafragnos. g. dicitur.
Diagridium. i. scamonea que diacridium z acridiū
dicebatur antiquitus.
Diaiteon ab itea q̄ est. g. salix in antidotario vli et
Cassij felicitis z Oriba.
Dialac est dialacea i antidotario vniuersali in via-
tico pantegni z alibi.
Dialeucon apud Pli. spēs croci est inquit per se
hīs satiuo blandissima vulgo cum sit mediocre
dialeucon dicunt zc.
Dialima Demostenes est linimentum fuerit pas-
sionis qd̄ greci dialima vocant. Musio etiam
ca. de pfocatione matricis.
Dialimatheos Theodoros Pri. ca. d̄ dolore ca-
pitis est tpe in quo fit anesis. i. quies interpolla-
tio dialima intercapedo intermissio.
Dialiponta Cassius felix ca. de pbtis intercapedo
que etiam diacorima d̄.
Diacorima intercapedo
Diamacir a mace qd̄ recipit.
Diamelitos malagina a melle qd̄ z qd̄. g. milli d̄.
Cassius felix.
Diamelon katarticum apud Alexā. ca. d̄ fastidio.
Diamilon a malis q̄ greci milla dicunt.
Dyamilon citionion Alexan. capi. de antidotis ad
stomachum.
Diamolibdina a Plumbo quod molibde. g. dicitur.
Diamozon a mozis ex quoz succo fit.
Diapitikin vel vt in latinum vertitur diapetiken
g. dieta. Cornelius celsus illis temporib⁹ in tres
ptes medicina ducta est vt vna esset que per vi-
ctum quaz modo nominauimus. altera que me-
dicamentis quā farmakctiken vocāt. tertia que
manu medet quā kirurgiam vocant.
Diaplasmata. g. vocantur odorate cōfectiones q̄

ex siccis odoribus cōponuntur Pli.
Diapozon confectio ad nauseam Alexan. capitu-
de anatropha.
Diaptesis. g. purulētatio saniofitas. Demoste. d̄
obtalmita interdum diaptesis.
Diarisis vel sitis cum vena crepuerit z sanguis in
excreatur vel exit. Alexan. ca. de emoptoica.
Diaronon mellitum Alex. ca. de fastidio.
Diaostreon de cocleis ostiorum. Cassius felix i an-
tidotario z Ornbafius.
Diasandicos Paulus ca. de maculis faciei quid
sit sandix infra in sa.
Diasongos chemon. i. de spongia. Cassius fe-
lix ca. de fluxu sanguinis narium ssongos spōgia.
Diateon vlcus. g. fm Demo. ca. de diligentia cu-
rationum oculorum. i. Verustum vlcus.
Diates. g. Cassius felix reumatica passio q̄. f. san-
guinis tumor membro superuenit maxime in iū-
cturis z in facie.
Diaui trocisci a violis dicti.
Dicorialis Demo. est due pupille in eodem ocu-
lo constitute zc.
Diactamum z dietamium pro diptamo inuenitur
de ipso infra. liber antiquus dictanon hoc est pu-
legium martis.
Didimus grece geminus vel gemellus. liber d̄ do-
ctrina greca.
Dieta. g. vite regula. Cassius felix ca. de q̄rtana.
Diecti regulares dietici.
Difdhab arabice rana.
Difrigis vel defrigis. g. est medicina metallica ab-
sterhua desiccatiua. z est duoz modozum. vna
naturalis c̄fossa cum metallis. alia artificialis cō-
posita ex quattuor mineralibus cuius confectio-
nem docet Oribafius ca. de vlcibus oris z de
frigis vocat. P̄ra. vero ca. de frigiolapide dicit
q̄ difrigis fit ex frigo lapide per aduersionem. de
ipso infra in ponfilix.
Digegi arabice gallina.
Digestio grece digestum
Digiti hermetis apud Aitcen. nō est aliud q̄ her-
modactilus. nam ab hermos z dactilos qd̄ est di-
gitus dictus est vt infra in he.
Digiti citrini ap̄. A. v̄ ex eius descriptione q̄ fit
planta dicta palma xpi z est spēs satirionis.
Dilutum vinum. hoc vocabulo vtitur Corne. cel-
sus z dilutius. i. aquatum aqua mixtum merati⁹
purius.
Dimadara. cataplasma.
Dimagi ara. cerebrum.
Dimeroya combusti in antidotario vniuersali con-
fectione c̄sde.
Dimisintericon. g. Alexan. reumaticaz disinteria
sic dicimus q̄ de mesinterio qd̄ est medium iter
epar z ventrem z ex inde p venas fundit intestia
ea. n. q̄ de cibus accipiuntur succus eoz dum nō
pmutatur in sanguine refundit in intestina z sic
secernitur cum coleribus mixtum zc.

- Dynamis**. g. virt^o vel potentia vt liber 8 do. greca.
- Dinaraquadi** ita scribitur in .ij. cano. A. z sequit e planta albaze z zufere. sed in arabico sic est dyna ruyequit est planta albaze z zuzore. z ifra est et in ca. de zufere de quo supra in 3u.
- Dionisia** apud **Dya**. vocatur a multis secūda spe cies edere ea. de ciseos z dē sic a bacho q dionisi^o dicebatur qua edera coronatum aliqui fingeāt.
- Dioftron** medicamen. g. **Cassius** felix ca. de ven tibus cutem inducens.
- Diozatum** in pratica **Aliebat** z ibidem alibi obie zatum pro aniso.
- Diploen** siue dioploen **Demostenes** duplicia te ste capitis.
- Dipsa**. g. sitis. **Item** **Cassius** felix cap. de causone dipseon sitiens.
- Dipsacos** vel dipseos **Dy**. fructex est spinosa vir gam habens longam spinis plenam z folia in cir cuitu similia lactuce z in singulis nodis bina hēt z ipsa oblonga z spinosa intus z dforis spinis ple na hz z contracta folia que pluuia z rorez in se cō tinent. vnde z nomen accepit. i. sitiens. in virgis suis capita surgunt singula spinosa z similia echi no marino. i. eritio. sed oblongiora que siccata al bum faciunt colorem. in virga deintus vermes nascūt^r zē. In **Sera**. vero est in capite nascun tur vermes zē. est cardus fulonum dē dipsacos quasi sitiens eo q aquam vel rorem sicut semp sitiens in foliorum sinu semper continet. **Pli**. ēt describit ipsum vere cardum. **Stepha**. expo nit dipsacos harsana ara. z dicit q ē spēs spine.
- Diplas**. g. est serpens cuius morsus sitibundum fa cit hominem vsqz ad mortem. **Ste**. ca. de elefā tia diplades scripsit.
- Dipsacos** a **Jo**. **Sera**. vocatur dyabetica passio. idest sitire faciens. **Item** **Dau**. de eadem pas sione sitiūt inquit immoderate. vnde z dipsacos appellata est.
- Diptamum** **Dya**. multi dicunt pulegiuz agreste esse aut batin. herba ē viscida z plus cretica mor dar vt pulegium. folia hz maiora z lanosa super omnem fructicem velut lana inestilli. sed nec flo rem nec hz semen zē. z infra preterea pseudo di ptamum locis multis nascitur simile supradicto. sed virtute inferior qz viscidum est minus. est et aliud genus diptami. i. folia habens similia sifim brio. sed virgam maiore supra quā flore ozmino agresti hz similem z maiorem z nigrum z mollū cuius folia odorem habent sifibrij zē. **Plinius** diptamum a vulneratis aialibus comestū statiz de vulnere tela deicit. non est alibi q in creta ra mis pretenuē pulegio simile seruens z acre gu stu folijs tātum vtuntur flos nullus ei aut se men aut caulis. radis tenuis ac supuacua. z in creta at non spaciōse nascitur mirēqz a capris expetitur: pro eo est z pseudo diptamum multis terris na scitur folio simile ramulis minoribus a quibusdaz condris vocatum minoris effectus statim intelli gitur. diptamum enim ēt minima portione accē dit os. qui legere eam in ferula vel arundine con dunt preligantqz ne potentia euanescat. sunt qui dicant vtrūqz nasci multifariam sed deteriores i agris pinguibus. verum quidem diptamum nō nisi in asperis. est etiam tertium genus diptami. vocatum. sed neqz caule nec effectu sile folio si fimbrij ramis maioribus precedente persuasioe illa. quicquid in creta nascitur i finito prestare ee teris eiusdem generis alibi genitis proxime quid em que in parnaso zē. q spēs sit pulegij antiq pulegium martis vocabant.
- Diptarmicem** **Dya**. herba est habens fructicem minorem multas hastas hās tenues z rotundas similes abrotan o in quibus virge sunt folia oblo ga similia oliue z multa sicut amidos in cuius ca cumine ē caput viscido odore. vnde si odori fue rit applicitus sternutamenta prouocat. vnde et nomen ipsum a grecis accipit eo q sternutatio tarmos dicatur.
- Dipteris** **Dya**. quam multi pluricon dūt herba est sine flore z sine besta z sine semine. folia sūt ei in vno capriolo diuisa ptibus gustu sriptica. nascit locis sarosis z asperis z ceta. est felix. **Aliud** capi tulum de ipsa facit z vocat filiciteron. apud **Se**. ra. vero vnum de vnoquoqz scribitur capituluz z vocatur sarax. **Similiter** z apd **Plu**. infra in sa. greci tamen pteris filicem vocant.
- Dirdar** exponit **Aut**. q est arbor cimicum z **Con stantinus** exponit q est fraxinus sed in libro 8 do trina arabica fraxin^o scribitur dirdal. i. finale. apd **Auicen**. vero. r. finale. **Step**. vero in synonymie ptelea inquit est dardarum ara. z arbor cimicuz z ceta. grece est vlmus. nam ptelea grece est vl mus z ita est apud **Dya**.
- Bis** ara. est iuncus.
- Bisulota** exponit **Cassius** felix difficulter in cicatricem venientia z est grecum.
- Biscola**. g. difficilia **Cassi**^o felix ca. 8 metromania.
- Bisforos**. g. difficilis.
- Biscritos**. g. difficile terminabilis.
- Bysenteria** grecū est exulceratio intestinorum.
- Bisnia**. g. difficultas respiradi. ortomia vero si qdē recto scēate iacentes pfocantur egroti zē. **Cas**. felix ca. de asmate. **Item** supra ca. de asmate di spnia dicit grecus.
- Dispathia** **Demoste**. ca. de regimie sanitatis ocu lozum valida substinendi virtus.
- Dislentozia** virtus **Dya**. ca. de altea.
- Disterapeutos**. g. difficile curabilis.
- Ditanos** hz **Pli**. vocauerūt qdā agreste pulegiū
- Diuretica**. g. vrinam puocantia.
- Bochaum** ara. fumus.
- Bochon**. ara. milium.
- Bochion** qdam ordium vocant supra incrites.
- Bodechateon** planta septem folia hās similia la ctuce radice lutea zē. **Pli**.
- Bolin** ara. fm **Albau** vocatur milium. sed in li. de

doctrina ara. doebon dicitur.
Domomarea greci iusquamū z milimadrū dicitur.
Donai fm Plini. est quedam spēs carui que non nisi in aquaticis nascitur.
Dora vel dozati arabice exponunt quidaz q̄ ē mellica quod videtur per Alman. li. iij. capitu. 8. granis qui post ea. de milio z panico scribit fmonez de dora. verum apud Sera. ca. de panico exponitur q̄ est panicum. Joan. vero Sera. ca. 8. di-
finteria loquens de sorbitionibus eis aptis videt velle q̄ sit milium. Ita tamen ḡna satis conueniunt in operationibus. quare p̄ quocunq; accipiat non est periculus. quando tamen expedit uti magis stipticis mellica aptior est in li. de doctr. arabica carbine est melica
Dorcas. g. capriolus iber.
Dorignum qd̄ alij cacabum dicunt **D**ya. folia h̄z in colore similia oliue sed paulo longiora z aspa florem album semen velut orobi varium in foli-
culis suis zc̄.
Doronicum nomen grecum est. arabes vero doronigi d̄nt. est radícula parua saporis dulcis similis calamo aromatico in colore z figura.
Dosis. g. datio donum datum tributio.
Dotatum **D**au. ca. de frenesi.
Dracomata fm Alexan. proprio ca. est arpitaf palpebrarum. verum **D**riba. pinguedinem palpebrarum dicit. sed tracomata est asperitas 8. quo infra in tra.
Dracontea **D**ya. siue vt alij asclepias siue vt latini colubrina vel viperina folia habet edere similia sed maiorā z varia seu maculata maculis albis virga eius vel hasta duobus cubitis longa z ipsa varia similis serpenti liuores. i. maculas purpureas habens solidas vt digitus in qua semen ē simile botruo p̄mo colore viride post maturitatez vero est coloris crocei z est gustu mordax. radix in rotunditate bulbi similis haro cuz corio tenui nascitur ymbrosis locis z ortosis zc̄. arabice vocatur lus. a quibusdam vocatur serpentaria maior. iarus vero minor. **D**li. de iaro quem vocat haron vt **D**ya. idem z de hac est inquit haron de qua inter bulbos diximus magne est cum dracontio litis haron. quidam enim esse dixerūt eandem glautias fatu discreuit dracontium siluestre pronunciando. aliqui radicem haron appellaue-
re. caulem vero dracontiu in totum alium si mō hic est qui vocatur apud nos draconculus. nāq; haron radicem nigram in latitudine rotundam habetur multo maiorem z qua manus impleat. draconculus subrurilam z draconis couoluti mō vnde ei nomen est quin z ipsi greci immensam posuere differentiaz semē dracōculi feruēs mordaxq; zc̄. z infra. id aut̄ qd̄ greci dracōtiuz vocat triplici effigie demonstratum ē mibi folijs bete n̄ sine tirso flore purpureo hoc ē sise haro. alij radice longa veluti signata articulosaq; mōstrauere tribus cauliculis oīo tertia demonstratio fuit fo-

lio maiorē q̄ cornus radice harūdinea tofidē vt affirmabāt geniculate nodis quot h̄eret ānos totidem eē folia zc̄. **S**te. draction luffrabene.
Draco greci dracon trifon dicunt.
Dragagantū gūmi notum. sed apud **D**ya. z **A**le. dragagantum vocatur infra in t.
Dragantū vero vitriolum qd̄ zegi ara. vocatur.
Draganuz est planta que a **D**ya. tragas vocat de qua infra in tra.
Dragma ē nomen ponderis sumptū a moneta argentea que hodie ara. daren vocatur z pōderat nonam ptem vncie z sic accipiebatur antiquus z illa est vera dragma. moderni vero octauā p̄tē vncie pro dragma accipiunt.
Dragma. g. manipulus vel fasciculus vt feni spiarum z huiusmōi. **I**tem moneta qd̄az obolus sic exponitur in li. de doctrina greca.
Dragma apud **D**emo. mediū capitis vocatur.
Drami **S**te. est sise carui fm dormitatum.
Dresfrenon **D**li. herba est cauliculis tenuibus cubitalibus circūdati vtriq; folijs pollicarij amplitudine qualia oximifrica sed candidioribus mollioribusq; flore candido sambuci. edunt cauliculos decoctos. semine vero p̄ pipere vtunt zc̄.
Drimia. g. i. acredo vel acuitas. vnde drimios icores in quarto regiminis acutoruz. rpo. in acutos humores z acres inde.
Drimifagia. g. acuta cibaria vt **A**lex. plurib⁹ locis.
Drimis grece acer.
Driofagus f̄z **D**y. ca. de drisberot ē species quercus. quidam certum dixerunt.
Driobalanos. g. glans.
Driobetade. g. tuscia humida fm **C**assium felice.
Drion fm **D**ya. vocatur a quibusdam strignum manicon de quo infra species folatri.
Drioperistri d̄r polipodium maxime qd̄ in quercu nascitur vt in libro antiquo de simplici medicina z **S**al. ad **P**aternianū dr. operistri inquit ē felix que in arboze creicit quercus quam greci noa dyoi vocant zc̄. melius t̄ndriopteris vt infra.
Driopteris **D**li. silicis filis in arboribus nascitur tenui folioz subdulcium incisura radice irfuta. zc̄ hoc nomē v̄f cōpositum ex drio qd̄ est quercus z pteris qd̄ ē felix. driopis scripsit **S**te. zc̄.
Dris. g. quercus accipit. p̄ fago. ylice oīo pino tādem p̄ omni arboze glandifera. disberot f̄z. **D**. ē proprie quercus.
Driusiria apud **D**li. ē sumach. z ē dictu quere⁹ sifria. aliter ros siriacum dicitur
Dropax infra in sinapitum.
Drupas **D**li. sic vocamus oliuas bonē etatis ad cōdiendum. s. incipiente bacca crescere. greci vero drupeditas petas vocant.
Dubellati ara. apostema cum iam collectionē fecerit saniem faciens de quo magis spatuz q̄ fiat vlcus q̄ resoluatur.
Dubene arabice musca.
Ductamim ara. diptamū a greco corruptum.

Dulla ara. mello magnus viridis.

Dulla ara. mello magnus viridis.

Dul; ara ara. caprificus

Dulb ara. platanus arbor vt pz p cōcordiā. **A.** ca. eius cū **Dya.** ca. de platano z pfert velut nucce vt **Jo.** **Sera.** ca. de detifrigijs. **I**tem in **Dya.** arabico platanos ē dulb. **I**te ste. platan^o ē dulbū.

Dulcor apud **Dya.** z in alijs multis libris antiqa repitur ē mustū coctum vsqz ad tertiā ptem sui qd sapa triplicatum z carenū dē z defrictū vinū apd. **A.** in. v. ca. de coriandro cū dulcore. i. passo

Duras ara. turtur auis. sed in arabico scribitur du. rasi z vocatur etiam yeman.

Dusarum dicit **Gre.** in synōi. p dautir qd ē auena

Dubum bebelelamū idez scripsit p opobalsamo.

Litteram hnt greci vt nos que semp breuis est. z cum hoc hnt diphthongū que ex cōpositione. a. z. i. fit quaz. e. sp sonare faciūt. hnt et lfam vocatā era. z. e. longū dicit. vey moderni greci ipa nūq nisi. i. sonare faciūt. Arabes

vero he hnt cū aspiratiōe. pferētes in imo pectoris quāuis vt dictum est supra eoz. a. aliqñ sonū se. e. sine aspiratione recipit.

Ebberent **H**aliabas i. ij. ptiace cap. de medicinis voicis est granum ben de quo supra et infra.

Ebenars apud **H**alia. vī camellus.

Eberus siue ebanus lignum cuius interius nigrus solidū pulebrū aprum ocularibus medicinis z est nomen grecū. ara. vero vocatur abnus.

Ebulus. g. cameactis. i. infima actis z actis est sambucus vt supra **Dya.** actis duo sūt genera. vnū arborosum zē. z describit sambucū. z infra altez genus est qd cameactis dē a multis vero iofacti vocatur zē. z describit ebulum supra in actis.

Ebur est dens elephātis ide eburneus. a. um. aptū ē medicie in multis cōfectionib⁹ ingrediens. ara. vocatur haagi.

Echeon apud **P**li. vocat medicamē ad visuz qd fit ex cinere vipere viue cinerate z melle z succo finiculi.

Echidna. g. vipera que z offia.

Echidris. g. fm **P**li. ē spēs serpentis i aqz degēf

Echinos. g. ericius. alius terrenus ali marinus

Echinus dē a **P**li. vocari piscis quidam qui cum nauī adheferit ipsam imobilē reddit cui⁹ formā fm diuersas opiniones adducit. sed nō ē eritius.

Echinū fm li. antiquū de simplici medicina dē spia alba z puto sic dici eo qd capitellū hz simile eritio marino fm **Dya.**

Echisa **P**li. hoc pseudo ācusa dē lanuginosior qd ācusa z minūs pinguis tenuiorib⁹ folijs z lāgui diouibus. radix oleum nō fundit rubētem succuz z hoc ab ācusa discernitur zē. scituz est supra qd ācusa est lactuca asini.

Etacos **P**li. in sicilia tantum nascit in terra ser

punt caules eius e radice emissi lato folio z spē. noso caules vocant cactus nec fastidiunt i cibos veteratosqz vnū caulem rectuz habens qd vo cant caulem z cetera.

Ectropion. g. **D**emo. est inquit reflexio inferioris palpebre ad exteriora ppendens nec oculum solito velamine contegens z cetera. **C**or. idem.

Edera apd **Dya.** vocatur cifeos. sed grecus hifos dicit **P**li. edera spēs hztres. **C**andida **N**igra z **E**lix. z he in spēs alias diuidunt. nā alia tm fructu candida. alia z folio. fructum vero candidum ferentiū alijs densus acinus z grandior racemus in orbem circūacti qui vocant corimbi. alijs minor acinus spūozqz racemus sili modo in nigra. alicui semen nigrum. alicui crocū. ex his minus nigra folia habentē qdam nyssiam. alij bachichaz vocant maximis existentib⁹ inter nigras corimbif qdam vero apud grecos duo genera huius faciunt a colore acinoz dicta. s. erūhranuz z crisocar pum. **D**urias. at hz dēas. elix. qm folio maxie distat pua sunt z angulosa cōtinuataqz cum reliquoz generū simplicia sint. distat z longitudine internodiōz precipue tm in sterilitate qm fructū nō gignit. **E**t clicis plura genera sūt. s. tria herba tia ac virens que plima est. altera candido folio. **T**ertia versicolos q tracia vocat. z hec hz tenuiora folia z in ordine vigesta dē fiorazqz in alio genere diuisa oīa z verū coloris. alia tenuiorib⁹ folijs et similit ordinatis dē fioribusqz. altera neglecta hec oīa. maiora quoqz ac minora sunt folia maculaz que habitu distant. et in candidis alia sunt candidiora. adulescit in longitudine maxie herbacea. arbores aut neccat candida oēmz succū auferendo tanta crassitudine auget vt ipsa arbor fiat zē. z infra. est z rigens edera que sine amicu lo fiat sola oīumqz generum ob id vocata cifeos. ediuerso nūq nisi humi repens camecifos zē. hz **A**lbui edera vocatur ara. alfam. sed in li. de doctrina ara. scribit thalibech z supra in cifeos lege supra in barba yrcina.

Edinozda dicitur a quibusdam in tuba vt z infra in intuba.

Edyosimon. g. apud **Dya.** est menta. in libro vero de doctrina greca ediosmos scribitur. **S**tepha. idiosmon scripsit.

Edipnoa. g. spirantia odorem.

Efedra **P**li. ab alijs marbasie vocata nascit ventoso fere tractu scandens arborē z ex ramis ppendens folio nullo cyrris numerosa qui sunt vt iūci geniculati radice pallida zē.

Effelide. g. macule que fiunt in vultibus mulieruz ex sole vel ab orsu. **C**af. se. **I**tem **Dya.** ca. de iothos z de amigdalīs. **I**tem **C**or. cel.

Effemon ē apud **Dya.** qdam bulbū quem vocāt celtico aut coltico supra de ipso zē.

Effemoron **Dya.** quā multi yrin agreste dicit folia z hastā silia lilio hz sed tenera flores albos et minores z semē molle. radix est ei croffa z digito